

освіта. Транспорт, освітня програма «Логістика та англійська мова»), ввести тему «Електромобіль як джерело автономного електроживлення в сучасних умовах» [2].

Для вивчення запропонованої теми пропонуємо наступне змістове наповнення:

1. Історія створення електромобілів.
2. Загальна будова та принцип роботи.
3. Характеристика техніко-експлуатаційних параметрів.
4. Сучасне застосування електромобілів.
5. Перспективи розвитку електричних транспортних засобів.

Аналізуючи робочу програму навчальної дисципліни «Енергозбереження на транспорті» (табл. 1) [2] тему «Електромобіль як джерело автономного електроживлення в сучасних умовах» пропонуємо вивчати в другому змістовому модулі «Ресурсозбереження на транспорті. Поновлювальні джерела енергії».

У структурі робочої програми загальна кількість годин за змістовими модулями не зміниться, оскільки години для вивчення запропонованої теми взято за рахунок зменшення годин на вивчення деяких тем змістового модуля 2.

Таблиця 1

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		лекцій	практичних	самост. роб.
Змістовий модуль 1. Організаційно-правове забезпечення енергозберігаючих заходів в Україні.				
Разом за змістовим модулем 1	72	14	18	40
Змістовий модуль 2. Об'єкти інфраструктури забезпечення товарного руху				
Т. 5. Ресурсозбереження на транспорті та освітніх закладах.	16	2	6	8
Т. 6. Поновлювальні та нетрадиційні джерела енергії.	16	4	4	8
Т. 7. Способи і технічні засоби акумулювання енергії.	14	2	4	8
Т. 8. Електромобіль як джерело автономного електроживлення в сучасних умовах	12	4	4	4
Т. 9. Комплексний енергоаудит	20	4	8	8
Разом за змістовим модулем 2	78	16	26	36
Усього годин	150	30	44	76

Висновки. Дивлячись на перспективу та враховуючи стрімкий розвиток сучасних батарей для електромобілів, умов використання їх у найближчому майбутньому, кількість годин на вивчення особливостей транспортних засобів, які працюють на електричній енергії необхідно буде збільшувати. Тому вже сьогодні необхідно планувати розробку нової навчальної дисципліни з відповідним змістовим контентом.

Список використаних джерел

1. Як вирішити проблему відключення світла за допомогою електрокара. URL : <https://psm7.com/uk/how-to/kak-reshit-problemu-otklyucheniya-sveta-s-pomoshhyu-elektrokara.html>.
2. Робоча програма навчальної дисципліни «Енергозбереження на транспорті» для студентів освітньої програми «Логістика» спеціальності 015.38 Професійна освіта (Транспорт) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка. URL: <http://surl.li/hdqvc>

Замора Я.П.

доцент кафедри машинознавства і транспорту,
кандидат технічних наук
Тернопільський національний педагогічний

університет імені Володимира Гнатюка
zamoraup@tntu.edu.ua

Коваль Б.В.

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 015.38 «Професійна освіта (Транспорт)»

Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка

Коваль О.В.

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 015.38 «Професійна освіта (Транспорт)»

Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка

oleg.koval0705@gmail.com

Загвойський О.О.

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 015.38 «Професійна освіта (Транспорт)»

Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка

olegyzz@hotmail.com

РОЗВИТОК НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Сучасне суспільство потребує людей з високим рівнем загального розвитку, з високим рівнем професіоналізму, ініціативи та підприємливості, творчих здібностей. Це зумовлює перебудову процесу навчання в цілому і кожної з його складових, особливо мотиваційної.

Навчальна мотивація визначається як окремий вид мотивації, включеної в навчальну діяльність. Навчальна мотивація визначається низкою чинників: освітньою системою, освітнім закладом, де здійснюється навчальна діяльність; організацією освітнього процесу; суб'єктними особливостями того, хто навчається; суб'єктними особливостями педагога; специфікою навчального предмета. Мотивація навчальної діяльності студентів відноситься до професійно значущих особистісних характеристик. Вона є як показником, так і критерієм успішності та якості професійного становлення майбутнього фахівця.

В останні роки, психологами та педагогами розуміння ролі позитивної мотивації до навчання полягає в забезпеченні успішного оволодіння знаннями та вміннями. Позитивна мотивація може відігравати роль компенсуючого чинника в разі недостатньо високих здібностей, однак цей чинник не може компенсувати відсутність навчального мотиву або низьку його вираженість, не може призвести до значних успіхів у навчанні. Одна з ключових і знакових проблем, є якраз вмотивованість студентів на навчальний процес і на студентське життя загалом [1].

У зв'язку з цим, перед педагогами ставиться мета створення психолого-педагогічних умов розвитку мотивації навчальної діяльності студентів:

- сприяти усвідомленню студентами власних особистісних якостей та розвитку професійно важливих якостей;
- сприяти усвідомленню студентами своєї індивідуальності та її розвитку;
- посилити внутрішню навчально-пізнавальну мотивацію;
- розвинути цілеспрямованість, що сприяє розумінню та сприйняттю сенсу навчальної діяльності, усвідомленні важливості навчання для власної особистості та майбутньої професійної діяльності;
- підвищити культуру розумової праці студентів;
- сформувати позитивне ставлення до навчального процесу.

Мотивація є головною рушійною силою в поведінці та діяльності студента, а також у процесі формування майбутнього професіонала. Тому особливо важливим стає питання про мотиви навчально-професійної діяльності студентів. Мотиви є мобільною системою, на яку можна впливати. Навіть якщо вибір майбутньої професії студентом був зроблений не цілком самостійно і недостатньо усвідомлено, то цілеспрямовано формуючи стійку систему мотивів діяльності, можна допомогти майбутньому фахівцеві в професійній адаптації та професійному становленні.

Ефективність освітнього процесу безпосередньо пов'язана з тим, наскільки висока мотивація оволодіння майбутньою професією. Студенти середнього спеціального навчального закладу у своєму навчанні керуються насамперед мотивами професійного становлення.

Менш значущим для них є прагматичний мотив (отримання диплома про освіту), що, очевидно, пов'язано з меншою престижністю середньої спеціальної освіти. Крім того, студенти коледжу практично не керуються мотивами здобуття і поглиблення знань, отримання інтелектуального задоволення, розвитку своїх здібностей і навичок. Серед тих студентів, які вступили до коледжу, багато хто ще не вирішив остаточно, ким би вони хотіли стати. Причиною цього є невідповідність між тим уявленням про професію, яке приводить випускників школи в коледж, і реальним, фактичним змістом даної професії. Випадковість професійного самовизначення може призвести до складних переживань, розчарувань у обраній професії та важких внутрішніх конфліктів. Очікування більшої порівняно зі школою свободи та слабке усвідомлення своєї відповідальності за навчання в поєднанні з очікуваною ускладненістю матеріалу не сприяють успішності навчання.

Педагоги у своїй професійній діяльності повинні використовувати шляхи підвищення мотивації до навчання і як класний керівник, і як педагог-предметник [2]. Інтерес до навчання необхідно підвищувати різноманітними способами. На початковому етапі навчання бажано проводити цільові екскурсії та відвідування днів відкритих дверей на місця проходження практик студентами. Невелика частина студентів уже має чітко виражений інтерес до професії, тому їхнє залучення до організації освітнього процесу справляє суттєвий вплив на самовизначення решти студентів. З їх допомогою можна проводити дискусії з питань роботи окремого вузла чи механізму. Крім цього, у процесі розробки практичних занять важливо використовувати, хоча б опосередковано, завдання, що стосуються майбутньої виробничої сфери.

Важливим також є створення навчальних ситуацій, що відтворюють елементи виробничих. Так, зі студентами фахових спеціальностей під час закріплення вивченого матеріалу практикується робота в групах-бригадах. Організуючи роботу зі студентами, потрібно пам'ятати, що найбільш ефективною є групова робота, оскільки з точки зору розвивального результату вона має великі потенційні можливості. Група має великий вплив на навчання. Переконавання, набуті в групі, витримують більший опір впливу середовища і звичок. Велике значення групових форм роботи пов'язане з тим, що саме група однолітків, які спільно вирішують завдання, є середовищем зародження і, пізніше, сталої ініціативної поведінки в пізнавальній сфері. Спільна групова діяльність передбачає органічний зв'язок діяльності та спілкування. Крім того, кожен учасник групи, має можливість індивідуальної самореалізації та підвищення якісного мотиваційного настрою і заряду.

Таким чином, залучивши найбільш цінні для студента професійні інтереси, можна вплинути на важливу складову соціально-професійних цінностей - мотивацію, спрямовану на професійну сферу діяльності.

Список використаних джерел

1. Пінська О. Професійна мотивація як засіб підвищення ефективності навчальної діяльності студентів / О. Пінська. // Проблеми трудової і професійної підготовки. – 2009. – Випуск 14. – С. 111-115.

2. Kovalenko, N. P., Bobrova, N. O., Hancho, O. V., & Zachepulo, S. V. (2020). МОТИВАЦІЯ СТУДЕНТІВ ЯК ЗАПОРУКА УСПІШНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ. *Медична освіта*, (3), 43–48. <https://doi.org/10.11603/me.2414-5998.2020.3.11440>

Іскерський І. С.

викладач кафедри машинознавства і транспорту,
кандидат технічних наук
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка
iskerskuj@ukr.net

ЗАСТОСУВАННЯ ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ СОЦІОНОМІЧНИХ ПРОФЕСІЙ

Війна росії проти України, пандемія COVID-19, безумовно, спричинили суттєві зміни у житті людей. Це торкнулося майже всіх сфер життя, зокрема й вищої школи. Через необхідність самоізоляції, вимогу покинути своє житло, багато людей опинилися в нових для себе умовах, і, звичайно, це торкнулося студентів, майбутніх фахівців соціономічних професій, які частково або повністю перейшли на дистанційне навчання. Незважаючи на те, що сьогодні відбувається повернення до звичного формату очного навчання, все ще залишаються студенти, які можуть отримувати освіту тільки дистанційно. До таких причин належать переїзд у зв'язку з війною закордон, набуття статусу «внутрішньо переміщена особа», стан здоров'я, що не дозволяє відвідувати офлайн заняття та багато інших факторів. А тому проблема дистанційного навчання, на жаль, не втрачає своєї актуальності. Крім того, має значення загальне посилення суспільної цифровізації.

Таким чином перед викладачами виникають нові виклики у професійній діяльності. І тут гостро постає питання про те, як найбільш ефективно виконувати професійні завдання, що постійно змінюються і розширюються, підвищити свою професійну компетентність, комп'ютерну грамотність, налагодити взаємодію зі студентами, підготувати відповідну методичну базу, дозувати потрібну інформацію, зменшувати емоційне навантаження тощо.

Інструментом для вирішення названих завдань може виступати концепція тайм-менеджменту, яка найбільш актуальна в умовах обмеженого часу. У свою чергу, неефективність тайм-менеджменту може стати однією з причин виникнення стресу у людини.

Спочатку методики тайм-менеджменту використовувалися лише під час організації праці й бізнесу. Сьогодні їх активно й доволі ефективно застосовують не тільки у професійній діяльності, але і в особистому житті людини, щоб встигати справлятися з побутовими питаннями, правильно організовувати дозвілля, відпочинок.

Розглядаючи різноманітні наукові підходи до проблеми управління часом, науковці виділяють три основні види тайм-менеджменту, а саме:

1) персональний (особистісний) тайм-менеджмент – він пов'язаний з особистісним саморозвитком людини, вмінням правильно та ефективно організувати свій день;

2) професійний тайм-менеджмент – акцентований на виконанні професійних завдань, допомагає людині ефективно виконувати свою роботу, правильно організувати свій робочий час або розумно розподіляти обов'язки у колективі;

3) соціальний тайм-менеджмент – регулює міжособистісні взаємини чи управління часом команди/ відділу людей, наприклад, корпоративний тайм-менеджмент [1; 2].

Слід зазначити, що тайм-менеджмент – це система управління часом, що допомагає найефективніше витратити часовий ресурс. Тайм-менеджмент можна вважати комплексною системою управління власним часом, собою та своєю діяльністю. Застосування технологій, прийомів і принципів тайм-менеджменту може ефективно допомогти в досягненні різних